

“CHẤP CHỚI”

MỘT BÀI THƠ LẠ VỀ CẦU TỨ

CHẤP CHỚI

*Có người líu ríu theo chồng
Buông lời lời hát
Bỏ ngày xuân ngăn ngắt
Thúc nhịp trống dồn...*

*Se sắt buồn
Ơi người “xe chỉ luồn kim”
Ơi người nhón nhác đi tìm
Đầu ghềnh cuối bãi
Lời xưa có còn mê mãi...*

*Tìm ai...
Kìa ai...
Lùng chừng câu hát
Gió gẩn ràn rạt
Trời mưa...
Chấp chới cánh diều.*

Làng Đá, 21 tháng 04.2017
ĐẶNG XUÂN XUYẾN

LỜI BÌNH:

Phải nói thẳng **Chấp Chới** chưa phải là một bài thơ hay, mà chỉ là một bài thơ khá, trên mức trung bình. Thế nhưng, tôi lại thích bài thơ này bởi lối viết hiện đại và cái khác lạ về cấu tứ của bài thơ.

Mới làm thơ được vài năm nhưng thơ của Đặng Xuân Xuyên đã tạo được nét riêng, thường ngắn gọn, súc tích, tiết tấu nhanh, tứ thơ mới, khẩu khí mạnh, ngôn ngữ giàu hình ảnh so sánh và dễ cảm, nhất là ở thể thơ tự do. Thế nhưng ở bài thơ này những nét đặc trưng đó hầu như đã biến mất, thay vào đó là sự khác lạ, hư hư ảo ảo, khó hiểu.

Ta thử thưởng thức **Chấp Chới** như cách vẫn thường cảm thơ.
Khổ thơ thứ nhất:

*Có người líu ríu theo chồng
Buông lời lời hát
Bỏ ngày xuân ngăn ngắt
Thúc nhịp trống dồn...*

Mở đầu khổ thơ, tác giả bâng quơ kể: “*Có người líu ríu theo chồng*”, sang câu 2, câu 3, rồi đến câu 4, vẫn tiếp dòng tự thán, tự kể, rất bâng

quơ... tuy vậy, tác giả cũng vẽ nên một bức tranh đẹp, với những hình ảnh gợi cảm và giàu nhạc điệu. Hình ảnh người con gái “*lúu rúu*”, “*buông lơì lơì hát*”, bỏ lại “*ngàỳ xuân ngắn ngắtt*” vội sớm lấy chồng được phác họa với tiết tấu nhanh, thái độ băng quơ, và sự không rõ ràng về đại từ nhân xưng khiến người đọc tuy “cảm” được thơ nhưng không hiểu được cấu tứ thơ nên chưa thật sự “khoái”, chưa thật sự “thích”.

Sang khổ thứ 2:

Se sắt buồn
Ơi người “xe chỉ luôn kim”
Ơi người nhón nhác đi tìm
Đầu ghềnh cuối bãi
Lời xưa có còn mê mãi...

Vẫn là những lời băng quơ, tự thán, tự kể về mối tình trai gái, không đầy cảm xúc thành cao trào, cứ hờ hững, trôi xuôi mà cũng chẳng mấy ăn nhập với tâm trạng ở khổ thơ đầu. Tiết tấu thơ chậm, dàn trải, không rõ đại từ nhân xưng, dẫn khiến tâm trạng người đọc băng lảng, buồn mang mác đầy nhưng vẫn “không khoái”, “không thích” vì khó “bắt” tứ thơ.

Sang khổ 3, khổ kết của bài:

Tim ai...
Kìa ai...
Lùng chừng câu hát
Gió gần ràn rạt
Trời mưa...
Chấp chới cánh diều.

Nhịp thơ trầm, lắng, cảm xúc dâng trào, được đẩy lên với sự thúc giục, thảng thốt, của nghẹn ngào nước mắt, của “*chấp chới cánh diều*” giữa “*trời mưa*” nặng hạt, “*gió gần*”... nhưng người đọc vẫn khó “nắm” được tứ thơ dù khổ 3 có cái kết như một triết lý sống, như một mệnh đề để kết thúc bài thơ như vẫn thường thấy. Đến đây, dù đã đọc xong bài thơ, vẫn thấy mơ hồ, vẫn chưa thể nhận rõ ra “ai” với “ai” và tác giả “gửi gắm” những gì ở bài thơ này. Vì thế, bài thơ tạo cảm giác hư hư ảo ảo, lâng lâng, khó hiểu.

Mới đọc, dễ có cảm giác **Chấp Chới** như được ghép thành từ 3 bài thơ, với 3 cách nhìn ở 3 tâm trạng khác nhau, không có sự liên kết hoặc sự liên kết lỏng lẻo vì khó “bắt” được tứ thơ. Người không tinh sẽ bảo bài thơ bị tản vì tứ thơ băng lảng như sương mù, không (có) rõ, thậm chí nếu khó tính còn hạ bút phê là thơ viết vội, không có tứ, nhưng thực ra bài thơ này viết theo lối mới, hiện đại: dùng tâm trạng và nhạc điệu để vẽ lên tứ thơ (tứ kín) nên tứ tập trung vào từng khổ thơ, tứ chỉ để phục vụ cái tâm trạng của nhà thơ, của người đàn ông đang đau khổ trước sự đổ vỡ của tình yêu đôi lứa. Đây là cách viết táo bạo, hơi liều, bởi nếu viết không khéo sẽ dễ bị “cảm” là viết ẩu, viết không tới. Là cây bút mới (về thơ), không nên đại dốt thử sức như thế này, cho dù như anh tâm sự trên trang facebook là “*mượn thơ chỉ để giải bày tâm sự*”.

Tóm lại, **Chấp Chối** là bài thơ có tâm trạng, có hình tượng, có nhạc điệu, chuyển cấu tứ rất nhanh nhưng đọc **Chấp Chối** phải thật tĩnh tâm, nhắm mắt để thả hồn theo ý thơ, nương theo mạch thơ thì mới cảm được hồn thơ. Nếu đọc **Chấp Chối** theo lối truyền thống, có vào đề, đến nội dung, rồi kết thúc như xưa nay thì khó “cảm” được bài thơ này.

Vài lời cảm nhận cá nhân khi đọc bài thơ **Chấp Chối**, có gì bất cập mong được bạn đọc, nhất là các nhà thơ, nhà phê bình văn học chiểu cố, đại xá cho kẻ hậu sinh “múa rìu qua mắt thợ”.

Thanh Nê, chiều 26 tháng 04.2017

ĐỖ ANH TUYẾN

Email: dovantuyenbk@yahoo.com.vn

www.vietnamvanhien.org

